

Maria Kalczyńska

Politechnika Opolska

Pół stulecia Politechniki Opolskiej – na drodze do wiedzy, edukacji i rozwoju, także dla inżyniera z duszą humanisty

Wprowadzenie

W roku 2016 Politechnika Opolska obchodziła 50-lecie swego istnienia. Hasłem jubileuszu były słowa: *Pół stulecia – pełny sukces*¹. Co kryje się pod tak postawioną tezę?

Będąc jednostką dydaktyczno-naukową, ma ona do zrealizowania przede wszystkim zadania, wynikające z Ustawy o Szkolnictwie Wyższym, m.in.: „kształcić i wychowywać studentów, prowadzić badania naukowe i prace rozwojowe; rozwijać twórczość naukową albo artystyczną; uczestniczyć w pracach organizacyjnych uczelni”².

W dyskusji na temat sylwetki potencjalnego studenta – absolwenta szkół wyższych o profilu technicznym o wymiarze uniwersalnym, pojawiają się opinie, że musi on cechować się także predyspozycjami humanistycznymi. Badacze uznają, że wraz z rozwojem techniki pojawiły się kwestie, których rozwiązanie przekracza możliwości li tylko nauk ścisłych³. Inni – uważają, że: „zastosowanie nowych rozwiązań technicznych nie tylko bowiem pozwala rozwiązywać istniejące problemy, ale także powoduje napięcia, szkody i straty moralne, ekologiczne, społeczne. Z tego też powodu ocena pracy inżyniera musi dotyczyć nie tylko wykorzystania kwalifikacji ściśle inżynierskich, ale także obejmować kryteria związane ze społecznymi i ekologicznymi skutkami jego działań. Musi także być przesycona duchem humanistycznych wartości”⁴.

Nie sposób nie zgodzić się z tymi założeniami; korelacja taka na wielu uczelniach jest możliwa, wręcz konieczna. Na proces dochodzenia do optymalnej sylwetki studenta inżyniera o kompetencjach prohumanistycznych trzeba jednak popatrzeć nieco szerzej. Z tej perspektywy na pewno istotne są, pozyskiwane w toku edukacji, rozmaite czynniki nazwane przez autorkę: zakresem

¹ *Politechnika Opolska ma 50 lat*, „NTO” Magazyn nr 253, 2016.

² Ustawa o Szkolnictwie Wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.).

³ M. Ciepaj, *Kultura jako element kapitału ludzkiego*, [w:] K. Heffner, K. Malik (red.), *Kapitał ludzki w rozwoju regionu*, Opole 2006, s. 60-68.

⁴ M. Stolarska, *Technik z duszą humanisty*, „Forum Akademickie”, 1999, nr 11.
<http://forumakad.pl/archiwum/99/11/artykuly/13-studia.htm> (dostęp z dnia 27.12.2016).

stanu posiadania instytucji, możliwościami rozwoju społecznego jednostki w otoczeniu oraz predyspozycjami intelektualnymi danej osoby. W konkluzji daje to możliwość otwarcia się studenta m.in. na samodzielne, twórcze myślenie. Dzisiaj nie wystarcza już wiedza z zakresu wąskiej specjalizacji, ale istotą staje się społeczno-humanistyczne zrozumienie dla przemian zachodzących w kulturze świata globalnego.

Zakres stanu posiadania

Politechnika Opolska w 2016 r. prowadziła siedem wydziałów, na których kształcono prawie 8 tysięcy studentów⁵. Jak wyróżnia się uczelnia opolska na tle innych – o podobnym profilu i posiadaniu? Przede wszystkim może pochwalić się szerokim spektrum innowacyjności w zakresie edukacji oraz dodatkowym zaangażowaniem pracowników w proces kształcenia. Na Uczelni prowadzona jest np. jedyna w Polsce informatyka w języku niemieckim, naukowcy i studenci współpracują z krajami Azji, dzięki funkcjonowaniu najlepszego w Europie Instytutu Konfucjusza oraz jedynego w Polsce Centrum Współpracy Polska-India Instytut Jogi i Ajurwedy⁶.

Poza tym, Politechnika Opolska popularyzuje na różny sposób zdobycze światowej techniki, w 2011 r. z inicjatywy dr inż. Grzegorza Jezierskiego, uruchomiono specjalistyczne Muzeum Lamp Rentgenowskich, jest to unikalna kolekcja, jedyna tego rodzaju na świecie. W 2015 r. liczyła ponad 1200 eksponatów, głównie lamp rentgenowskich oraz kenotronów (tj. lamp prostowniczych, tzw. wentyli współpracujących z lampami rentgenowskimi) przekazanych do zbiorów przez 430 darczyńców – w tym 152 z zagranicy⁷.

Na prowadzonych na Uczelni zajęciach nie brakuje także przedmiotów, które przyczyniają się do rozwoju wszechstronnych zainteresowań, wpływających na kształtowanie postaw prohumanistycznych.

Na Wydziale Budownictwa i Architektury edukuje się przez sztukę, studenci biorą udział w plenerach malarskich – także zagranicznych – oraz spotkaniach krajoznawczo-turystycznych. Studenci są znani nawet za oceanem, dzięki wyróżnieniu w międzynarodowym multimedialnym konkursie na projekt „Muzeum Wolności”. Praca powstała na seminarium dyplomowym dr Marcina Spyry i była jedną z dziesięciu finałowych propozycji⁸. Dziekan, prof. dr hab. Zbigniew Zembaty,

⁵ Wydział Budownictwa i Architektury, Wydział Inżynierii Produkcji i Logistyki, Wydział Ekonomii i Zarządzania, Wydział Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki, Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, Wydział Mechaniczny i Wydział Inżynierii Systemów Technicznych, Por.: L. Sterniuk-Gronek (red.), *Politechnika Opolska: 50 lat – 1966-2016. Pół stulecia – pełny sukces*, Politechnika Opolska, Opole 2016.

⁶ Tamże.

⁷ Informacja o Muzeum: [//muzeum.po.opole.pl/index.php/pl/zbiory/historia](http://muzeum.po.opole.pl/index.php/pl/zbiory/historia)

⁸ Ideą konkursu ogłoszonego przez „Archasm” – międzynarodową witrynę promującą talenty architektoniczne – było zaprezentowanie pomysłów na muzeum, które mogłoby stać się nowym symbolem wolności, dopełniając przestrzeń na wyspie Liberty Island,

uważa, że na wydziale technicznym nie jest łatwo o rozwój prohumanistyczny. Tym niemniej dzięki prowadzonemu kierunkowi „Architektura I stopnia”, studenci zdobywają wiedzę z zakresu sztuki. Od stycznia 2017 kierownikiem katedry architektury jest prof. Edward Syty, który jest nie tylko profesorem sztuki, ale ma też uznany dorobek malarski⁹. Prof. Zembaty „przyznaje, że spośród wszystkich naszych pracowników to właśnie On jest on osobą o najbardziej humanistycznych predyspozycjach. Poza tym Wydział czyni starania przyjęcia Opola do prestiżowego grona miast uniwersyteckich sieci o nazwie UNITOWN, dzięki naszej współpracy z Pavia University w obszarze architektury”¹⁰.

Wydział Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki może poszczycić się licznymi usprawnieniami w rozwoju inteligencji ludzkiej, co nie jest bez znaczenia w pozyskiwaniu szeroko rozumianych kompetencji humanistycznych. Najnowszym wynalazkiem jest jedyna na rynku gra planszowa pt. *Occulation*, dla dwóch osób, z wykorzystaniem rozszerzonej rzeczywistości (co polega na nałożeniu elementów wygenerowanych komputerowo na realny obraz). Wartością jest też cykliczna konferencja, „Mózg-Komputer” organizowana przez dra inż. Szczepana Paszkiela (autor pracy pt. *Interfejsy mózg-komputer Neuroinformtyka*). Uzupełnieniem dla tych działań jest m.in. wysokiej klasy laboratorium wyposażone w sprzęt do pomiarów sygnałów elektroencefalograficznych¹¹.

Wydział Mechaniczny w rozwoju prohumanistycznym studentów korzysta z doświadczeń dydaktycznych pracowników innych wydziałów. Dziekan prof. Janusz Pospolita jest znanym bibliofilem, stara się na wykładach zainteresować studentów literaturą¹². Uważa przy tym, że podstawą intelektualną dla młodych ludzi są wzorce wyniesione z domu oraz chęć stałego samorozwoju. Dlatego też w katalogu przedmiotów humanistycznych kładzie nacisk na komunikację społeczną oraz podstawy rozwoju osobistego¹³.

Wydział Ekonomii i Zarządzania oraz Wydział Mechaniczny i Wydział Inżynierii Systemów Technicznych zostały laureatami projektu „Techniczna

kojarzonej powszechnie ze słynną Statuą Wolności. Na wyzwanie portalu odpowiedzieli twórcy z całego świata, przesyłając ponad 250 prac. Wśród nich znalazł się również zjawiskowy projekt budowli nawiązującej do wstęgi Möbiusa, zaproponowany przez dwoje studentów Wydziału Budownictwa i Architektury: Kamila Schynola i Mateusza Halka. W wyobrażonym przez studentów, multimedialnym muzeum, wędrujący po ślimakowych korytarzach i mijający się wzajemnie goście, mieliby okazję zapoznać się z tym, jak w różnych zakątkach świata traktuje się problem wolności i tolerancji. W budynku zaplanowano także m.in. otwartą przestrzeń, bibliotekę i miejsce do dyskusji. <https://wu.po.opole.pl/nasi-studenci-w-czolowce-swiatowego-konkursu-architektury/> (dostęp z dnia 15.01.2017).

⁹ <https://edwardsyty.jimdo.com/oferta-1/> (dostęp z dnia 20.01.2017).

¹⁰ Informacje: Zbigniew Zembaty, Opole 10.01.2016 r.

¹¹ L. Sterniuk-Gronek (red.), *Politechnika Opolska: 50 lat – 1966-2016. Pół stulecia – pełny sukces*.

¹² Ulubioną lekturą jest praca amerykańskiego wykładowcy akademickiego, pisarza i inwestora N.N. Taleba, *Czarny łabędź. O skutkach nieprzewidywalnych zdarzeń*.

¹³ Patrz przypis 39.

PObudka”, oferty edukacyjnej skierowanej do najmłodszych w ramach konkursu „Uniwersytet Młodego Odkrywcy”¹⁴.

Zachętą do wszechstronnego rozwoju są także liczne inicjatywy okołouczelniane, jak np. Politechnika Dziecięca¹⁵, Akademia Młodych Serc, Akademia Zdrowego Pracownika (we współpracy władz Uczelni i organizacji związkowej „Solidarność”)¹⁶.

W rozwoju działań prohumanistycznych dużą rolę odgrywa baza biblioteczna. Biblioteka Politechniki Opolskiej jest największą na Opolszczyźnie biblioteką o profilu technicznym. W skład uczelnianej sieci bibliotecznej wchodzi Biblioteka Główna oraz cztery biblioteki specjalistyczne. Zbiory liczą blisko 500.000 woluminów. Rocznie z usług wypożyczalni korzysta ok. 12.000, a z czytelni 40.000 osób. W sumie użytkownikom udostępnia się rocznie ponad 300.000 książek. Od kilku lat Biblioteka realizuje międzynarodowy projekt upowszechniania czytelnictwa pod nazwą „Bookcrossing – książka wędrująca”. Biblioteka znalazła się także wśród laureatów nagród portalu IBUK LIBRA PWN. W kategorii *promocja e-czytelnictwa* zdobyła I miejsce wśród kilkudziesięciu bibliotek uczestniczących w projekcie. Łącznie, w ramach bibliotecznych e-zasobów, udostępnia się czytelnikom blisko 20.000 tytułów pełnotekstowych czasopism elektronicznych oraz ponad 75.000 pełnotekstowych książek elektronicznych. Każda z agend bibliotecznych oferuje dostęp do internetu oraz odpowiednio wyposażone sprzętowo stanowiska komputerowe.

We współczesnym świecie biblioteka pełni również ważną rolę kulturotwórczą, stając się „trzecim miejscem”, kluczowym nie tylko dla społeczności akademickiej, ale i regionu. Biblioteka Politechniki Opolskiej podąża za tym trendem, organizując spotkania autorskie, wystawy prac, konkursy i rozwijając tym samym kulturalne zainteresowania użytkowników. Przykładem jest działalność mini galerii Galimatias (od 2011), promującej malarstwo artystyczne, plastyczne prace dziecięce, kończąc na fotografiach autorstwa studentów, Dziecięcej Politechniki Opolskiej i pracowników, a także osób zaprzyjaźnionych¹⁷.

¹⁴ Do konkursu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego zgłoszono ponad 200 projektów. Celem projektu jest zwrócenie uwagi na wszechstronność środowiska akademickiego, komplementarności nauk ścisłych z naukami ekonomicznymi i społecznymi oraz propagowanie nowoczesnych technologii i idei otwartych innowacji, <https://wu.po.opole.pl/zwycieskie-projekty-politechniki/> (dostęp z dnia 31.12.2016).

¹⁵ Uczelnia zdobyła pierwsze miejsce w plebiscycie „The best of Opolskie” za projekt Kreator Młodych Talentów, w ramach Dziecięcej Politechniki Opolskiej”. Por.: L. Sterniuk-Gronek (red.), *Politechnika Opolska: 50 lat – 1966-2016. Pół stulecia – pełny sukces*, s. 13.

¹⁶ <https://wu.po.opole.pl/akademia-zdrowia-pracownika-2/> (dostęp z dnia 27.12.2016).

¹⁷ Działalność mini galerii zainicjowała prezentacja jubileuszowa „Jan Paweł II w naszej pamięci”, a pierwszą ekspozycję prac malarskich można było oglądać podczas wystawy prac Józefa Lewczaka pt. „Uroki Lwowa”. Od tego czasu miało miejsce blisko 40 wydarzeń kulturalnych. Por.: E. Czerwińska, A. Jańczyk (oprac.), *50 wystaw na 50-lecie Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej*, Opole 2016.

Zainteresowaniem cieszą się również spotkania autorskie i promocje książek, m.in. z Aleksandrą Ziółkowską-Boehm z USA, z Mariuszem Bylińskim, Januszem Paluchem, Andrzejem Skibniewskim z Holandii, Pawłem Gotowieckim i Romualdem Mieczkowskim z Litwy. Promowano również książki pracowników uczelni: *Z Kresów do Opola. Kresowe wspomnienia pracowników opolskiej uczelni technicznej* oraz *Wielokulturowość w relacjach polsko-niemieckich*. Biblioteka włącza się również w organizację konferencji, forów bibliotecznych, seminariów – często przy współpracy ze studentami¹⁸.

Możliwości rozwoju społecznego w otoczeniu oraz walory intelektualne studentów

Studenci mają wiele możliwości do aktywności, rozwoju swoich talentów i pogłębiania zainteresowań. Na Politechnice działa 36 kół naukowych. Bliski związek z naukami humanistycznymi i społecznymi utrzymuje Pracownia Badań nad Kulturą z Wydziału Ekonomii i Zarządzania. Studenci pod okiem opiekuna naukowego [prof. PO Maria Kalczyńska] biorą udział w cyklicznie organizowanej konferencji: *Spółczesność Internautów a kultura globalna (Internet a kościół, Internet a Akta, Internet a ekonomia, Młody użytkownik w sieci)*.

Na Uczelni od końca lat 60. XX w. nadaje stacja radiowa „Emiter”, która zrzesza studentów o zdolnościach publicystyczno-komunikacyjnych. Radio można odbierać 7 dni w tygodniu (w tym 5 dni na żywo), dostępne jest w sieci internetowej. Audycje dotyczą życia Uczelni macierzystej i tego, co dzieje się w środowisku akademickim Opola.

Chór Akademicki Politechniki Opolskiej pozwala studentom rozwijać się artystycznie, kształcić ku poznawaniu Sztuki, jak również dla wielu z nich staje się odskocznią od trudu codziennego życia¹⁹. Dyrygentka Ludmiła Wocial-Zawadzka dzięki profesjonalnemu wykształceniu, kompetencjom i bogatemu doświadczeniu muzycznemu przyciąga do siebie młodych ludzi. Młodzież nie tylko zapoznaje się z kulturą muzyczną, ale także pożytecznie spędza czas i realizuje swoją pasję. Akademicki Chór jest zapraszany na największe uroczystości w Regionie, przygotowuje m.in. oprawę artystyczną na odsłonięcie gwiazd arty-

¹⁸ Seminarium „Biblioteka – nauka – gospodarka: wybrane obszary współpracy”; II Forum Bibliotekarzy Województwa Opolskiego pt. „Biblioteka w procesie aktywizacji społeczności regionu”; Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Informacja – dobro publiczne czy prywatne?”; 11 Forum Młodych Bibliotekarzy w Opolu; cykl konferencji poświęconych Kresowianom na świecie.

¹⁹ Osiągnięcia 2009 – II miejsce w kategorii chórów akademickich podczas międzynarodowego festiwalu Balkan Folk Fest w Bułgarii, 2010 – III miejsce w kategorii muzyka rozrywkowa podczas Międzynarodowego Konkursu Chóralnego w Krakowie, 2016 – „Srebrna Struna” podczas XVIII Ogólnopolskiego Konkursu Chórów w Niepołomicach. W 2017 r. – II miejsce na XXVI Myślenickim Festiwalu Pieśni Chóralnej Kolędy i Pastorałki pod honorowym patronatem jego eminencji księdza kardynała Stanisława Dziwisza.

stów podczas Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu, w Opolskiej Alei Gwiazd²⁰. Członkowie chóru to ludzie z pasją, tytani pracy, nie ograniczają się tylko do zajęć obowiązkowych²¹. W zespole spotykają się różne charaktery i osobowości, wśród nich znajdują się m.in.: Alicja Janicka (z Wydziału Inżynierii Produkcji i Logistyki), która jest Komendantem Kręgu Akademickiego na Uniwersytecie Opolskim, jak również prezesem ACPO, Ania Kolasińska (z Wydziału Budownictwa), europejska srebrna medalistka w karate, Kamil i Iwona Konieczni (z Wydziału Inżynierii Produkcji i Logistyki), którzy są nie tylko dobrym i dobrany rodzeństwem, ale w ramach swojego wolnego czasu tworzą niesamowitą muzykę, Małgorzata Sacala (z Wydziału Ekonomii i Zarządzania) prowadzi swój chór gospel, a Weronika Pierskalla, studentka z Wydziału Ekonomii i Zarządzania, posiada wspaniałe zdolności publicystyczne, prowadzi blog chóru²².

W 2006 r. powstała orkiestra dęta. Zespół jest znany w województwie dzięki popularnym cyklom: „Z orkiestrą po Odrze”, „Kolej na Orkiestrę”, „Opolski Ekspres Dęty”; posiada liczne wyróżnienia i nagrody, m.in. w 2013 r. w konkursie „Najlepszy produkt Turystyczny Opolszczyzny”. Pomysłodawcą i twórcą orkiestry jest Przemysław Ślusarczyk – opolski kompozytor, dyrygent, znany animator kultury.

Studenci Politechniki chętnie biorą udział w piknikach naukowych w ramach Festiwalu Nauki i Piastonaliach.

W rozwój kompetencji prohumanistycznych wpisuje się także Studium Języków Obcych (w 2016 r. obchodziło swoje 50-lecie). Poza regularną nauką języka, młodzież może poszerzać swoją wiedzę, biorąc udział w Festiwalach Nauki, Piknikach Naukowych i Dniach Otwartych. Organizuje się wówczas gry, zabawy i quizy językowe dla wszystkich grup wiekowych. Zainteresowaniem studentów cieszą się także Ogólnopolskie Olimpiady Języka Angielskiego i Niemieckiego dla Uczelni Technicznych. Pracownicy SJO odbywają regularne konsultacje poprzez komunikator Skype. Platforma ta zapewnia szereg możliwości samodoskonalenia językowego (zagadnienia gramatyczne, leksykalne, ćwiczenia ze słuchu, interaktywne ćwiczenia, gry językowe itp.). Poza tym dochodzi do współpracy w ramach międzynarodowych imprez kulturalnych. Przykładem była organizacja, razem z Konsulatem Republiki Federalnej Niemiec w Opolu i Politechniki Opolskiej oraz Studenckiego Centrum Kultury w Opolu, koncertu z okazji „25 lat dobrego sąsiedztwa” oraz w myśl hasła:

²⁰ <https://chor.po.opole.pl/> (dostęp z dnia 31.12.2016).

²¹ Dziś powszechna jest opinia, że studenci to osoby bez aspiracji, to osoby, które nie są w stanie poświęcić się dla innego człowieka. Działanie bezinteresowne nie istnieje, a zaangażowanie to słowo, które dla nich już dawno zostało wykreślone ze słownika. My jednak zadajemy kłam wszystkim tym twierdzeniom. Por.:

<https://wu.po.opole.pl/student-potrafi-oddac-sie-pasji/> (dostęp z dnia 15.01.2017).

²² Informacje: Ludmiła Wocial-Zawadzka, Opole 12.01.2017 r.

„muzyka łączy narody” (grudzień 2016 r.) występu znanych w całej Europie kapel: Schlesien Gebiet oraz Rooster²³.

Dla doskonalenia warunków adaptacyjnych studentów z Europy Wschodniej prowadzone są „Letnie Kursy Języka Polskiego”. Pozwalają one obcokrajowcom na kontynuowanie nauki w Polsce na lepszym poziomie²⁴.

W duchu poprawy kultury bycia, pod patronatem językoznawcy prof. Jana Miodka, prowadzona jest kampania na rzecz walki przeciw wulgaryzmom na Uczelni²⁵. Spotkała się ona z wiadomą akceptacją całego środowiska akademickiego.

W parze z tym, co powiedziano, idzie także doskonalenie ogólnorozwojowe (fizyczne). Młodzież Politechniki może podejmować studia na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, do dyspozycji ma nowoczesne laboratoria biochemii i genetyki, badań wydolnościowych. Zmodernizowany kompleks sportowy (hala, basen) uzupełnia bazę dydaktyczną.

Od 50 lat działa AZS, liczy obecnie ponad 1700 członków (najliczniejszy klub w Polsce). Studenci korzystają z sześciu sekcji sportowych. Dużym sukcesem jest zajęcie 5 miejsca w Akademickich Mistrzostwach Polski, inne osiągnięcia to gra w I lidze siatkarskiej akademickich zespołów kobiecych.

Studenci z pasją

Wśród opolskich studentów jest wielu bardzo aktywnych, na pewno do tego grona zaliczyć można Monikę Jamer, studentkę fizjoterapii, która w 2016 r. otrzymała nagrodę duszpasterstwa akademickiego „Xaverianum” – „Żar serca” za „konsekwentne i wytrwałe zaangażowanie w pomoc innym, odważne podejmowanie wyzwań i realizowanie wyznaczonych celów oraz pasję w dzieleniu się dobrem”. Od sierpnia do września odbywała staż misyjny w Kenii w Amakuriet i w Nairobi w Afryce²⁶. Jako wolontariuszka pomagała dzieciom z porażeniem mózgowym, zajmowała się osobami wykluczonymi²⁷.

Kolejna osoba to doktorant Wydziału Mechanicznego, mgr inż. Jarosław Kącki. Jego zainteresowania dotyczą wzornictwa przemysłowego, przede wszystkim projektuje nadwozia samochodów osobowych. Skupia się na tym, by

²³ Informacje: Ewa Kowalczyk, Opole 10.02.2017 r.

²⁴ Pionierką w tej dziedzinie była Krystyna Duda (dzisiaj na emeryturze).

²⁵ Por.: L. Sterniuk-Gronek (red.), *Politechnika Opolska: 50 lat – 1966-2016. Pół stulecia – pełny sukces*, s. 149.

²⁶ Wsparcia finansowego na wyjazd udzieliła Prorektor prof. dr hab. inż. K. Macek-Kamińska, wykładowczyni bardzo lubiana przez studentów.

²⁷ Dwa lata przygotowywałam się do wyjazdu na Misję do Afryki. Cieszę się, że mogłam spełnić swoje marzenia i pomagać potrzebującym. Pobyt tam był dla mnie niezwykle ubogacający, poszerzający horyzonty i pomagał przezwyciężyć wszelkie bariery. Dzięki mojemu kierunkowi studiów, mogłam zaangażować się w pełni w opiece nad tymi dziećmi. Oddałam im całe swoje serce. <https://wu.po.opole.pl/nasza-studentka-z-misja-wsrod-plemienia-pokot/> (dostęp z dnia 15.01.2017).

łączyć sztukę z techniką. Po zakończonych studiach magisterskich na Wydziale Mechanicznym Politechniki Opolskiej, od roku 2015 przy Parku Naukowo Technologicznym w Opolu prowadzi studio wzornictwa przemysłowego „Inizione”. Praca przynosi mu wiele satysfakcji ze względu na realizowane projekty. W roku 2016, jako ekspert, brał udział w rozmowie fachowców, dotyczącej projektowania i produkowania samochodów w Polsce, która odbyła się w stacji telewizyjnej TVN24BIS. Uważa, że dzięki pomocy wykładowców Wydziału Mechanicznego mógł ugruntować swoje zainteresowania i rozwinąć się artystycznie²⁸.

Dawid Wąsik, student II roku elektrotechniki, jest jednocześnie pasjonatem muzyki organowej. Kształci się dodatkowo w Opolskiej Szkole Muzycznej w klasie organów piszczałkowych na Wydziale Instrumentalistyki. Dokończył także na Akademii Muzycznej we Wrocławiu. W 2016 r. zdobył wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie na festiwalu organistów w Białymstoku, daje chętnie także koncerty solowe w kościołach. Mówi, że: „muzyk musi mieć umysł matematyczny (ścisły). Dlatego studia pomagają mi rozwijać się także artystycznie w sensie odtwórczym. Kocham grać na organach, mam słuch absolutny, ale priorytetem jest dla mnie tytuł inżyniera Politechniki”²⁹.

Kadra dydaktyczno-naukowa. Ludzie z pasją

Na Politechnice zatrudnionych jest ponad 900 pracowników, w tym 518 na stanowiskach dydaktyczno-naukowych³⁰.

Jednym z inżynierów z tzw. duszą humanisty jest doktor Wacław Hepner. Od 40 lat pracuje na Politechnice Opolskiej, pasjonuje się mechaniką samochodową, jest inicjatorem Latającego Muzeum Motoryzacji. Projekty badawcze, których się podejmuje razem ze studentami mają znamiona prawdziwych dzieł sztuki, nie tylko inżynierskiej. Uważa, że aby tworzyć, każdy z techników powinien cechować się dużą wrażliwością na drugiego człowieka, mieć poczucie piękna. Dlatego kształcąc nie można o tym zapominać. Wydaje się także, że niezbędnym elementem kształcenia dzisiejszego inżyniera, jak uważa dr Hepner, jest wzornictwo przemysłowe i ono powinno być wiodącym przedmiotem humanistycznym na studiach technicznych. Studentom brakuje często znajomości „dizajnerskich”. To może nie zawsze rzuca się w oczy ale studentom z pewnością przyda się wiedza o kompozycji, kolorystyce, proporcjach, strukturze, fakturze, a nawet o liternictwie. Oczywiście, po jednym semestrze żaden młody człowiek nie zostanie drugim Pininfariną czy Bertone, jednak przekonanie o tym, że projekt techniczny powinien się zaczynać od wizji końcowej całego

²⁸ Informacje: Jarosław Kącki, Opole 7.01.2017 r.

²⁹ Informacje: Dawid Wasik, Opole 15.01.2017 r.

³⁰ W dniu 31.12.2016 r. zatrudniano: 911 osób, co stanowi 892,40 etatów, w tym 518 nauczycieli akademickich, co stanowi 505 etatów. Dane dzięki uprzejmości Działu Kadr PO, Opole 10.01.2017 r.

obiektu, stanowić może cenny efekt studiów³¹. Politechnika może poszczycić się 45 tys. absolwentów, ich dokonania nie są jeszcze w pełni upowszechnione. Dlatego, zdaniem dr Hepnera, warto byłoby taką wiedzę przekazać w świat. W zamyśle naukowca jest wydanie katalogu prac dyplomowych, tych najlepszych oraz pokazanie wykonanych przez dyplomantów eksponatów. W prowadzonym przez niego przedmiocie humanistycznym: historia techniki, na Wydziale Mechanicznym i Elektrycznym studenci dokumentują stan posiadania technicznych zabytków regionu. Do tej pory, podczas badań terenowych, udało się zebrać ponad 1 tys. kart opisowych tych eksponatów. Jest to przedsięwzięcie bezprecedensowe dla dziedzictwa technicznego Śląska. W 2017 r., na podstawie zgromadzonych przez badacza i wykonanych przez studentów eksponatów, otwarte zostanie w Opolu małe Muzeum Techniki³².

Kolejną osobą jest profesor dr hab. inż. Jerzy Hickiewicz – wybitny elektryk, pasjonat historii elektryki i Kresów. Jest on m.in. autorem licznych opracowań biograficznych: *Polacy zasłużeni dla elektryki* (2009), *Kazimierz Szpotański 1887-1966* (2011), *Roman Dzieślewski, pierwszy polski profesor elektrotechniki* (2013). Za tą ostatnią otrzymał prestiżową nagrodę „Professor Opoliensis”. Z jego inicjatywy doszło do upamiętnienia i przywrócenia pamięci nestora nauki polskiej we Lwowie, rektora tamtejszej Politechniki. Zaangażowanie profesora Hickiewicza jest nieocenione, wraz z gronem swoich współpracowników, m.in. doktorantów, organizuje konferencje naukowe, zabiega o pamięć pomordowanych we Lwowie profesorów lwowskich³³.

³¹ L. Sterniuk-Gronek (red.), *Politechnika Opolska: 50 lat – 1966-2016. Pół stulecia – pełny sukces*, s. 108-109.

³² Tamże.

³³ „W 2011 r. powstała pod moją redakcją książka *Kazimierz Szpotański 1887-1966*. Jeszcze w roku 2007 r., podczas wycieczki do Lwowa, trafiłem przypadkowo na zaniebany rodzinny grobowiec prof. Romana Dzieślewskiego. W 2009 r. na I Kongresie Elektryki Polskiej złożyłem wniosek o renowację grobu prof. Dzieślewskiego. W 2013 r. przypadała 150 rocznica jego urodzin. Udało mi się namówić zarówno SEP jak i PTE-TiS, aby prof. Roman Dzieślewski został patronem roku 2013. SEP podjął uchwałę o sfinansowaniu kosztów renowacji jego grobu, a Oddział Rzeszowski SEP, a przede wszystkim Prezes Oddziału Bolesław Pałac do tej renowacji doprowadził. W międzyczasie, dzięki przychylności szeroko pojętych władz uczelni, udało mi się pozyskać stażystów historyków, którzy pomagali mi w pracy nad historią elektryki. Po uroczystościach patrona roku, przy współpracy ze stażystą historykiem Przemysławem Sadłowskim, napisałem książkę o Romanie Dzieślewskim, pierwszym polskim profesorem elektrotechniki i jego współpracownikach. Książka, jak i poprzednie, została napisana całkowicie społecznie, uzyskała wysoki patronat Instytutu Historii Nauki PAN, PTETiS, SEP, Politechniki Opolskiej i została pięknie wydana przez Wydawnictwo MS Szybowski w Opolu. Prowadzę wraz z moimi stażystami-wolontariuszami nieco „konspiracyjną” pracę nad historią elektryki. Ostatnio odbyły się uroczystości 75 rocznicy mordu profesorów lwowskich na Wzgórzach Wuleckich i polskiej inteligencji Stanisławowa w Czarnym Lesie, w których uczestniczyliśmy. Liczymy, że działalność nasza uzyska kiedyś formalne podstawy: L. Sterniuk-Gronek (red.), *Politechnika Opolska: 50 lat – 1966-2016. Pół stulecia – pełny sukces*, s. 110-113; <https://wu.po.opole.pl/moje->

Profesor Lech Nawrocki, dr hab. inż., zootechnik, autor kilku podręczników akademickich, m.in. publikacji *Technika a dobrostan bydła* (nagroda Złotego Pióra w 2010 r.) oraz kilkuset artykułów naukowych i popularno-naukowych; redaktor naczelny specjalistycznych czasopism „Bydło” i „Bydło Mięsne”, a także literackiego „Krajobrazy Kultury”; członek Zrzeszenia Dziennikarzy Polskich i Związku Literatów Polskich (oddział w Poznaniu). Pasjonuje się muzyką, sam komponuje, głównie jazz, chętnie koncertuje. Pisze utwory do przedstawień kabaretowych i teatralnych. Jest autorem kilku tomików aforyzmów i drobnych form literackich³⁴. Na Uczelni prowadzi obecnie zajęcia na kierunku Technologia żywności i żywienie człowieka. Studentów zachęca do etologii i ekologii, uczy obcowania z przyrodą, szacunku dla zwierząt, czerpania z doświadczeń nauk o poznaniu świata oraz zdroworozsądkowego myślenia.

Przygotowanie programowe.

Katalog przedmiotów humanistycznych

Na mocy uchwał Senatu Politechniki Opolskiej w planie studiów pierwszego i drugiego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, prowadzone są przedmioty z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych, w liczbie nie mniejszej niż 60 godzin wykładów, z przypisanym minimum 5 punktów ECTS³⁵.

Studenci, uczestnicząc w zajęciach z ww. przedmiotów, zdaniem m.in. prof. Henryka Machonia, mają możliwość głębszego zrozumienia świata, z jego dynamicznymi zmianami demograficznymi, migracyjnymi, co przyczynia się to do lepszego, a jakże trudnego nieraz odnajdywania się w nim absolwentów wyższej uczelni³⁶.

48-lat-z-politechnika-opolska-wspomnienie-prof-jerzego-hickiewicza/ (dostęp z dnia 03.01.2017).

Por. też: J. Hickiewicz, *W cieniu tragedii 1941 r.*, [w:] E. Czerwińska, A. Jandziak (red.), M. Kalczyńska (red. nauk.), *Z Kresów do Opola. Kresowe wspomnienia pracowników opolskiej uczelni technicznej w esejach T. Zielińskiej*, Opole 2014, s. 67-73.

³⁴ *Aforyzmy bez charyzmy* (1998), *Faramuszki do poduszki* (1999), *Fraszki* (2001), *Faramuszki – przygaduszki* (2005), *Piosenki dla dzieci – śpiewnik wraz z płytą* (2008), *Faramuszki ni z gruszki ni z pietruszki* (2010), *Wiersze na boku* (2013), *Moje trzy grosze* (2013), *Tak albo nie* (2014), *Świeże faramuszki* (2016). W przygotowaniu bajki dla dzieci.

³⁵ Por.: Wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Politechniki Opolskiej w zakresie programów studiów, w tym planów studiów, Załącznik do uchwały nr 42 Senatu Politechniki Opolskiej z dnia 21.12.2016 r.; Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 26.09.2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów Na podstawie art. 9 ust. 3 pkt 1, 1a, 2 i 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm. 2) zarządza się, co następuje: liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne, Dz.U., Warszawa, dnia 30 września 2016 r. poz. 1596.

³⁶ L. Sterniuk-Gronek (red.), *Politechnika Opolska: 50 lat – 1966-2016. Pół stulecia – pełny sukces*, s. 127-128.

Studenci Politechniki otrzymują systematyczną dawkę wiedzy z psychologii, historii, filozofii, socjologii, politologii i ekonomii. W sumie proponowanych jest ponad 100 różnych zagadnień naukowych.

Zasady wyboru przedmiotu

Katalog przedmiotów humanistycznych formułowany jest kilkupoziomowo. Prowadzący mogą sami proponować tematy do zestawu, jak również dziekani mogą zgłaszać odpowiednie tematy, które powinny ich zdaniem znaleźć się w takim zestawie na ich wydziałach. Opracowaniem całości zajmują się następnie prodziekani ds. dydaktycznych, a następnie komisje wydziałowe do spraw kształcenia dokonują ich weryfikacji. Rady Wydziałów zatwierdzają programy kształcenia, w których występują przedmioty z katalogu przedmiotów humanistycznych i społecznych³⁷. Po uchwaleniu przez Radę Wydziału programy kształcenia trafiają do akceptacji do Prorektora ds. dydaktycznych. Skompletowane i zatwierdzone wykazy zawiesza się na stronach internetowych Wydziałów. Studenci wybierają, zapisując się do wskazanego wykładu i przedmiotu, adekwatnego dla swego kierunku³⁸. Wydziały techniczne często zwracają się do Wydziału Ekonomii i Zarządzania, bądź Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii o przesłanie propozycji tematów lub same wybierają z propozycji, składanych przez własnych wykładowców³⁹.

³⁷ Na Wydziale Inżynierii Produkcji i Logistyki mamy przygotowany katalog przedmiotów humanistycznych i z niego proponowane są studentom zajęcia. Katalog znajduje się na Wydziałowej stronie internetowej. Obecnie na kierunku Logistyki i Inżynierii bezpieczeństwa studenci mają zajęcia z Panią Ludmiłą Zawadzką, dyrygentką chóru, i są z tych zajęć bardzo zadowoleni. Mogę jeszcze napisać, że największa liczba studentów śpiewających w chórze to studenci naszych kierunków. Informacja: dr Anida Stanik-Besler, Opole 10.01.2017 r.

³⁸ Na Wydziale Budownictwa i Architektury przedmioty humanistyczne nazwano: treściami humanistycznymi. Uwzględnia się przede wszystkim przedmioty z zakresu rozwoju osobistego oraz komunikacji interpersonalnej.

³⁹ Wydział Ekonomii i Zarządzania: Antropologia kulturowa, Biznes plan, Coaching i zarządzanie sobą – sztuka bezstresowej efektywności, Człowiek i środowisko, psychologia środowiskowa, Doskonalenie kompetencji menedżerskich, Efektywne zarządzanie zespołem, Efektywna komunikacja społeczna, Ekonomia rozwoju trwałego, Etyka, Etyka w biznesie, Etyka nowych technologii, Etyka zawodu, Finansowanie projektów rozwoju, Genderstudies (Propozycja ta spotkała się z ostrą krytyką związków zawodowych NSZZ „Solidarność” Politechniki Opolskiej), Historia estetyki w przestrzeni publicznej, Historia i kultura Europy, Horyzonty myśli filozoficznej, Komunikacja, negocjacje i manipulacja – sztuka skutecznego przekonywania, Komunikacja w zespole, Kreatywność i inwentyka – sztuka twórczego myślenia, Kultura języka, Kierowanie i zachowania organizacyjne w warunkach międzykulturowych, Mniejszości narodowe w Europie, Myślenie projektowe, Ochrona praw człowieka w Polsce i na świecie, Partycypacja pracownicza, Planowanie i podejmowanie decyzji, Podmioty, procesy i tendencje rozwoju światowej gospodarki, Podstawy psychologii, Podstawy rozwoju osobistego, Podstawy

socjologii, Podstawy teorii organizacji i zarządzania, Prawo w życiu codziennym. Zagadnienia praktyczne, Prawne i ekonomiczne aspekty ochrony własności intelektualnej w przedsiębiorstwie, Problemy ekonomiczne współczesnego świata, Psychologia społeczna, Psychologia w pracy menedżera, Przestrzeń i ludzie (aspekty rynku pracy, zmian demograficznych, depopulacja), Radzenie sobie ze stresem, Rola mediów w społeczeństwie demokratycznym z elementami prawa, Socjologia miasta, Społeczeństwo sieci, Społeczna odpowiedzialność biznesu, Społeczno-ekonomiczne problemy zatrudniania i rynku pracy, Startup – sztuka przedsiębiorczości, Trafne decyzje podstawą sukcesu, Trening kreatywności, Unia Europejska na arenie międzynarodowej, Unijny rynek pracy, Wprowadzenie do marketingu, Wprowadzenie do zrównoważonego rozwoju, Wybrane aspekty zarządzania zasobami ludzkimi, Wybrane koncepcje zarządzania, Wybrane teorie motywacji, Wystąpienia publiczne – sztuka wywierania wpływu na ludzi, Zachowania organizacyjne na poziomie organizacji, Zarządzanie wizerunkiem i marką przedsiębiorstwa. Wydział Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki: Historia techniki (WM), Kultura języka (WEiZ), Społeczne aspekty rozwoju gospodarki światowej (WEiZ), Wielcy malarze (od Leonardo da Vinci do van Gogha) w muzeach i galeriach świata Kultura Europy – w języku angielskim (WEiZ), Wielkie antyczne zabytki śródziemnomorskie – w języku niemieckim (WIPiL), Podstawy rozwoju osobistego (WEiZ), Miasta świata (kultura-historia – terażniejszość). Od Nowego Yorku przez Paryż do Wiednia, Europejskie dziedzictwo kulturowe (sztuka-architektura-zabytki), Trafne decyzje podstawą sukcesu (WEiZ), Wielkie zabytki Włoch – w języku niemieckim (WIPiL), Etyka biznesu – w języku angielskim (WEiZ), Opole – miasto, w którym studiuję, Z filmem przez świat (od *Rzymskich wakacji* przez *New York, New York* po *Vicky Cristina Barcelona*), Doskonalenie kompetencji menadżerskich (WEiZ), Etyka nowych technologii (WEiZ), Coaching i zarządzanie sobą – sztuka bezstresowej efektywności (WEiZ), Podstawy teorii organizacji i zarządzania lub zachowania organizacyjne na poziomie organizacji (WEiZ). Wydział Inżynierii Produkcji i Logistyki: Wielkie zabytki śródziemnomorskie (WIPiL), wielkie zabytki Włoch (WIPiL), Socjologia (WIPiL), Inwentyka (WIPiL), Zarządzanie czasem (WIPiL), Negocjacje w biznesie (Wydział Inżynierii Produkcji i Logistyki), Wprowadzenie do psychologii kreatywności (Wydział Inżynierii Produkcji i Logistyki), Historia i kultura regionu (Wydział Inżynierii Produkcji i Logistyki), Historia techniki (moduł I) (Wydział Mechaniczny), Kultura języka (moduł I) (Wydział Ekonomii i Zarządzania), Podstawy ekonomii podmiotów gospodarczych (moduł II) (Wydział Przemysłowe Technologie Informatyczne), Filozofia z elementami etyki (moduł II) (Wydział Ekonomii i Zarządzania), Komunikacja społeczna (Wydział Ekonomii i Zarządzania), Kulturotwórcza rola muzyki (Wydział Inżynierii Produkcji i Logistyki). Wydział Budownictwa i Architektury: Podstawy rozwoju osobistego, Etyka zawodu, Podstawy psychologii, Komunikacja interpersonalna, Rozwijanie kreatywności, Sztuka autoprezentacji i negocjacji, Estetyczny wymiar budownictwa, BHP i pierwsza pomoc w przedsiębiorstwie budowlanym, Trafne decyzje podstawą sukcesu, Rola wynalazczości w społeczeństwie, Infrastruktura techniczna w krajobrazie miasta, Psychologia w pracy menedżera. Wydział Mechaniczny: historia techniki, podstawy rozwoju osobistego, podstawy ekonomii podmiotów gospodarczych, etyka, filozofia z elementami etyki, negocjacje w biznesie, kultura języka, prawo i normy w ochronie środowiska, komunikacja społeczna, polityka środowiskowa Unii Europejskiej, prawo w życiu codziennym – zagadnienia praktyczne, wystąpienia publiczne – sztuka skutecznego przekonywania, społeczne organizacje proekologiczne, efektywne zarządzanie zespołem, kreatywność i inwentyka – sztuka twórczego myślenia, wystąpienia publiczne – sztuka wywierania wpływu na ludzi, wybrane akty prawne w transporcie, komunikacja w zespole.

Sprawa obsady kadry dydaktyczną danego przedmiot jest bardzo delikatna, jak uważa dr M. Węgrzyn, w zasadzie powinni prowadzić je specjaliści, legitymujący się odpowiednim dorobkiem naukowym w danej dziedzinie. Jak wynika z praktyki, Wydziały nie zawsze chcą zlecać wykonanie godzin dla pracowników z innych placówek, ale realizują te przedmioty własnymi siłami. Weryfikacja dotycząca standardów kształcenia, określona od 2007 r. przez Polskie Ramy Kwalifikacji, porządkuje stopniowo te sprawy. Komisje wydziałowe ds. kształcenia oraz pełnomocnik Rektora w tym zakresie, z roku na rok modernizują programy zgodnie z wymogami Ministerialnymi i standardami światowymi programów nauczania⁴⁰.

Wydaje się, że droga ku temu jest właściwa. Praca wykonana przez zespoły wydziałowe do doskonalenia efektów kształcenia powinna z czasem przynieść coraz lepsze efekty. W pracach zespołów wydziałowych ds. programów kształcenia uczestniczą również studenci, przekazując swoje opinie dotyczące omawianych zagadnień. Opinie zbierane są także poprzez ankietyzację⁴¹. Studenci także powinni odczuć, że zmiany w zakresie kształcenia prohumanistycznego i społecznego, pozwoli na ich wszechstronny rozwój, przyczyni się do ich lepszego startu w dorosłe życie, podejmowania wyzwań współczesnego świata.

Opinia studentów

Na potrzeby artykułu przeprowadzono wrywkowe badania ankietowe na wybranych grupach studenckich na Wydziałach: Budownictwa i Architektury, Ekonomii i Zarządzania, Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki i Mechanicznym.

Zadano następujące pytania:

1. Jak oceniam propozycje przedmiotów humanistycznych na Wydziale?
2. Czym się kieruję przy wyborze przedmiotu?
3. Jak oceniam przygotowanie prowadzących?
4. Co mi daje przedmiot humanistyczny?

Odpowiedź 1

- Jest szeroki profil do wyboru. Każdy znajdzie coś dla siebie.
- Wybór jest wystarczający.
- Zajęcia są ciekawe i różnorodne.

⁴⁰ Komisje akredytacyjne zwracają na to uwagę, ale nie zawsze wymogi formalne są realnie do spełnienia. Informacje: dr M. Węgrzyn, 03.01.2017 r.

⁴¹ Ankiety często ujawniają także poziom dostosowania (czy niedostosowania) intelektualnego młodzieży podejmującej studia. Na uczelnię opolską trafiają raczej osoby z niższym przygotowaniem niż ci, którzy wybierają uczelnie krakowskie, wrocławskie. Doświadczenia przeduczelniane młodzieży są zróżnicowane, dlatego też trudno im dostosować się do wymogów edukacji akademickiej, a potem życia zawodowego. Informacje: dr Józef Gigiel, Opole 23.01.2017 r.

- Bardzo trafne propozycje, przydatne inżynierom.
- Wybór był zbyt ograniczony. Niedostosowany do potrzeb studentów.
- Każdy mógł znaleźć coś dla siebie, przedmioty były z różnych dziedzin.
- Propozycje są zbyt odległe od moich zainteresowań, za małe dla mnie do dalszej edukacji.
- Wszystkie były równie interesujące, miałem problem z wyborem.
- Uważam, że są potrzebne, ale nie powinny być stawiane na pierwszym miejscu.

Odpowiedź 2

- Zawsze staram się rozważać rozsądnie, co jest najbardziej przydatne i bardziej opłacalne.
- Kieruję się zainteresowaniami.
- Podczas decyzji kieruję się swoimi doświadczeniami z przeszłości oraz rozsądkiem.
- Wybór nie istnieje na studiach zaocznych. Przedmiot jest narzucony.
- Kieruję się nazwą i prowadzącym.
- Wybieram to, co inni.
- Często trzeba się dostosować do planu zajęć.
- Kierowałem się możliwością pozyskania informacji na tematy gospodarki światowej i jej mechanizmów, co przyda mi się w przyszłości.

Odpowiedź 3

- Nie każdy ma dobre podejście i umiejętności do skutecznego przekazania wiedzy.
- Większość prowadzących potrafi zainteresować słuchaczy tematem. Ale niektórzy robią to schematycznie, przez co nie potrafią natchnąć studentów.
- Wysoki poziom prowadzących, wzbudzali moje zainteresowanie.
- Zajęcia w języku niemieckim poszerzyły moje kompetencje językowe, nie tylko w zakresie technicznym.
- Wysoki poziom przygotowania, widać, że wykładowca ma pasję.
- Super. Pasowało mi. Dobrze.

Odpowiedź 4

- Pomaga rozwijać kontakty między ludźmi, kształtować osobowość, rozwijać zdolności i zainteresowania.
- Wiedza ta daje mi jedność ze wspólnotą, w której się znajduję.
- Uczy o zachowaniach innych ludzi, daje świadomość, jak z nimi postępować.
- Wiedza przydaje się w życiu codziennym. Poszerza wiedzę teoretyczną.

- Uważam, że jest to bardzo dobry pomysł, ponieważ przedmioty humanistyczne rozwijają umysł, wzbogacają słownictwo.
- Wiedza humanistyczna w życiu jest b. potrzebna, uczy kierować własnym charakterem.
- Nie dostrzegam zalet z moim udziałem w zajęciach.
- Wiedza humanistyczna nie jest tak ważna, jak z innych przedmiotów.
- Wiedza humanistyczna pozwala mi najczęściej na prowadzenie dyskusji ze znajomymi w wolnym czasie.
- Wiedza nie daje mi nic.
- Jestem osobą nakierowaną na nauki ściśle, nie skupiam się na tych przedmiotach.
- Przedmiot humanistyczny nie ograniczył mnie do techniki, z którą mam do czynienia na co dzień.
- Poszerza moją wiedzę na tematy humanistyczne, które nie są ściśle związane z moim kierunkiem studiów, przez co mogę się bardziej rozwijać.

Zdanie wykładowców o prowadzonych przedmiotach humanistycznych na kierunkach technicznych:

- Studenci mało angażują się w zajęcia z tych przedmiotów.
- Frekwencja na zajęciach jest znikoma. Na 30 studentów na roku chodzi zaledwie 5.
- Trudno jest zainteresować studentów tematyką pozatechniczną.
- Studenci, choć co prawda są bardzo wymagający w stosunku do tego przedmiotu, raczej nie są zainteresowani jego pogłębieniem.
- Zajęcia muszą stale urozmaicać, wprowadzać nowinki multimedialne.
- Konieczne jest wprowadzenie do tematyki prawnej, ponieważ wiedza studentów na ten temat jest niższa od przeciętnej świadomości prawnej osób, które nie są prawnikami (czasami odbywa się to kosztem realizacji programu).
- Znacznie wyższy poziom przygotowania do przedmiotów humanistycznych prezentują studenci niestacjonarni, którzy zetknęli się z podobnymi zagadnieniami wcześniej.
- Frekwencja na wykładach jest bardzo niska, znaczna część studentów po raz pierwszy pojawia się na zaliczeniu.
- W każdej grupie jest kilka osób, które aktywnie uczestniczą w zajęciach i zadają dużo trafnych pytań.
- Z przedmiotu kultura języka proponuję wprowadzić ćwiczenia.
- Studenci najbardziej interesują się praktycznymi problemami, które wynikają z omawianych zagadnień.
- U mnie frekwencja jest duża – sprawdzam obecność, więc chodzi 90% studentów.

Niektórzy studenci są zainteresowani – podchodzą pogadać po zajęciach.

- Ja jestem bardzo zadowolony z tych zajęć⁴².
- Ważne są zagadnienia ekonomiczne. Każdy funkcjonuje na rynku.
- Uważam, że warto, aby studenci znali podstawowe, współczesne zjawiska związane z życiem społeczno-politycznym kraju i Europy.
- Brakuje zajęć interaktywnych, wykłady nie rozwiązują sprawy. Powinno być więcej ćwiczeń, prac pisemnych, dyskusji, seminariów.
- Aby przedmiot spełnił rolę, musi być odpowiednia osoba do jego prowadzenia, przygotowana intelektualnie.

Podsumowanie i wnioski

Na Politechnice Opolskiej duże znaczenie przykładają się do przekazywania wiedzy humanistycznej w szerokim zakresie. Czyni się ciągle starania, aby modernizować metody i tematykę zajęć⁴³. Katalog przedmiotów humanistycznych i społecznych jest systematycznie korygowany, stale monitorowany, dostosowywany do wymogów bieżących (tematyka społeczna). Od 2016 r. działają na Uczelni dwie katedry nauk humanistycznych: na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii oraz Ekonomii i Zarządzania. Pracownicy katedr legitymują się specjalistycznym wykształceniem z zakresu nauk humanistycznych i społecznych⁴⁴. Uczelnie o profilu politechnicznym, jak wynika z nazwy *poli* – czyli wiele, dają możliwość interdyscyplinarnego czerpania z zasobów nauki. Absolwent uczelni technicznej nie tylko zatem powinni kształcić się specjalistycznie, ale także zdobywać kompetencje z zakresu nauk społecznych i humanistycznych. Założeniem zarządu uczelni powinno być stałe podtrzymanie wszechstronnego kształcenia poprzez:

1. modernizowanie propozycji katalogu przedmiotów humanistycznych (kształtowanie kompetencji społecznych);
2. rozwijanie pracy kół naukowych i organizacji kulturalnych (radio, chór, orkiestra);
3. motywowanie pracowników do angażowania się w działania pro-humanistyczne (koła naukowe, projekty, seminaria, konferencje, itp. inicjatywy);

⁴² Generalnie: wydaje się, że trzeba byłoby przeprowadzić dokładny monitoring wśród wykładowców i studentów, z analizą ich przydatności i aktualności dla danych kierunków oraz zapotrzebowania na dane tematy w powiązaniu z profilem Wydziału.

⁴³ Szczególnie Wydział Budownictwa i Architektury podejmuje próby analizy potrzeb studentów w zakresie rozwoju osobistego i interpersonalnego. Dr J. Gigiel systematycznie bada korelacje wykładowców przedmiotów humanistycznych z potrzebami studentów. Wynikiem czego jest teza: Najważniejsze aktualnie dla osób kończących studia są kompetencje społeczne, które decydują o powodzeniu zawodowym i życiowym.

⁴⁴ Warto jednak byłoby dokonać przeglądu osobowego innych katedr, jako że nie zawsze podejmowana tematyka badawcza i predyspozycje pracowników są zgodne z profilem nazwy katedry. Procedury te wymagają odpowiedniego przypisania osoby do określonej dyscypliny naukowej.

4. poszerzanie oferty działań okołookademyckich (współpraca z muzeum, kinem, teatrem, salami wystaw w mieście).

Zasadnym jest, aby Uczelnie techniczne z należytą starannością pochylały się nad doskonaleniem zakresu wiedzy humanistycznej i społecznej swoich studentów. Wydaje się, że celowe byłoby nawet tworzenie osobnych wydziałów lub instytutów nauk humanistycznych i społecznych dla lepszego konsolidowania badań naukowych pracowników z tego zakresu. Studenci muszą mieć pewność, że nabywając kompetencje w ramach Polskich Ram Kształcenia są odpowiednio edukowani. Prowadzący przedmioty powinni posiadać odpowiednie kwalifikacje z tego zakresu. Celowym jest też unowocześnianie pracy w Studium Języków Obcych – poszerzanie możliwości rozwoju kompetencji lingwistycznych, rozbudzających procesy myślowe. W pełni należy zgodzić się z opinią o celowości nadania studiom humanistycznym na uczelniach technicznych bardziej prospołecznego charakteru, jak to się dzieje na renomowanych uczelniach zagranicznych.

Współpraca wszystkich na rzecz otwartej edukacji na wartościach prohumanistycznych może dać dopiero pełny sukces. Wymaga to jednak ciągłego doskonalenia także działań około edukacyjnych. W tym zakresie celowe jest też dbanie o należytą edukację z zachowania tożsamości kulturowej młodych. Młodzi muszą chcieć szerzej patrzeć na świat, a wskazać im drogę ku temu mogą mentorzy i liderzy dobrej edukacji. Młodość, jak się powszechnie uważa, potrzebuje szerokich horyzontów (skrzydeł), aby „wzłatać nad poziomy”. Jeżeli nie zapewnimy jej takich warunków, nie odnajdzie swego należącego miejsca w społeczeństwie⁴⁵. Na uczelniach technicznych musi być także czas na odradzanie kultury wysokiej. Jeżeli uda się nam wykształcić inżyniera z duszą humanisty, będzie to na pewno pełny sukces edukacyjny i społeczny⁴⁶.

Bibliografia

- [1] M. Ciepaj, *Kultura jako element kapitału ludzkiego*, [w:] K. Heffner, K. Malik (red.), *Kapitał ludzki w rozwoju regionu*, Opole 2006.
- [2] E. Czerwińska, A. Jandziak (red.), M. Kalczyńska (red. nauk.), *Z Kresów do Opola. Kresowe wspomnienia pracowników opolskiej uczelni technicznej w esejach T. Zielińskiej*, Opole 2014, s. 67-73.
- [3] E. Czerwińska, A. Jańczyk (oprac.), *50 wystaw na 50-lecie Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej*.
- [4] P. Jaroszyński, *Myśląc Ojczyzna*, TVP „Trwam” 2.01.2017.
- [5] *Politechnika Opolska ma 50 lat*, „NTO” Magazyn, nr 253, 2016.
- [6] L. Sterniuk-Gronek (red.), *Politechnika Opolska: 50 lat – 1966-2016. Pół stulecia – pełny sukces*, Politechnika Opolska, Opole 2016.

⁴⁵ Por. P. Jaroszyński, *Myśląc Ojczyzna*, TVP „Trwam” 2.01.2017.

⁴⁶ Obowiązkowo studenci pobierający nauki z przedmiotów humanistycznych powinni co najmniej raz w semestrze odwiedzić muzeum, teatr, salę koncertową lub wystawową. Co pozwoli im rozpoznać klasyczne utwory muzyczne, filmowe i literackie.

Half a century (Fifth Years of / The Fiftieth Anniversary) of Opole University of Technology – on the way to knowledge, education and development, and also for the engineer with the humanistic soul

In 2016, The Opole University of Technology celebrated its 50th anniversary. As an educational and research institution, it has realized tasks imposed by the Higher Education Law, that is: determining students' technological profile with humanistic predispositions. It gives students the possibility to think independently, critically and creatively. Nowadays, a narrow specialization knowledge is not sufficient, and a broad understanding for the changes taking place in the world is key.

The Opole University of Technology has seven faculties. The university is continuously growing and it can boast of the innovation process in education as well as the involvement of workers in the education process. The university cooperates with institutions from Asian countries which have the only Museum of X-ray tubes in the world.

The Faculty of Construction and Architecture educates through art, the Faculty of Electronics, Automatics and Computer Science analyses the improvement of human intelligence which is important in searching for humanistic competences.

The Faculty of Mechanical Engineering, according to the humanistic course catalogue, focuses on social communication and personal development issues. Students have a lot of possibilities for academic activities: 36 academic students' associations, a choir, orchestra and university radio.

The teachers include: Dr. Waław Hepner – initiator of Flying Car and Vehicle Museum; Prof. Jerzy Hickiewicz – electrician, and is passionate about the history of electrical and the Polish Borderlands; Prof. Lech Nawrocki – zoo-technician, compositor and writer.

Technical universities should improve the humanistic knowledge of their students, and should create faculties, institutes or departments of Humanities for consolidating research related to this discipline.